

Börtönújság

2010. február
megjelenik
kéthavonta

CXIII. (113.) évfolyam

Alapítva: 1898

Vannak nyerteseink 3

Januárban kisorsoltuk a Börtönújság karácsonyi számában közölt nyereményjáték helyes megfejtői közül azt a három szerencsés nyertest, akik hamarosan hozzájutnak az ötezer forint értékű ajándécsomaghoz. A sorsoláson az újság szerkesztőseje mellett részt vett és a sorsolás hitelességét garantálta Csóti András, az országos parancsnok stratégiai és koordinációs helyettese.

Tisztelt Olvasók!

Bár munkát adott szerkesztőségünknek a megfejtések ellenőrzése, örömünkre hatszáznegyvennégy megfejtés érkezett újévi szerencsemalac játékunkra, amire nyilván ösztönzően hatottak a felajánlott nyeremények is. Nos, a négyszázhatvanhat helyes megfejtő közül kisorsoltuk a szerencsés hármat.

E lapszámunkban kiemelten foglalkozunk az új terápiás módszerekkel. Ennek kapcsán jártunk a szirmabesenyői intézetben, ahol megnéztük a fiatalok és a menhelyi kutyák közös foglalkozásait. Annak is utánanéztünk, hogy mi a helyzet külföldön az állatterápiával. Egy mozgásterapeuta pedig a tököli intézetben tanítja új módszerét. Állampusztán járva beszélgettünk három fogvatartottal múltjukról, börtönbeli életükről és elképzelt jövőjükéről is. Vannak friss híreink, és az elmaradhatatlan keresztretjvényt is megtalálják. Kellemes időöltést kíván a szerkesztőség!

Kutyák és deguk
Szirma-
besenyőn

6-7

Három férfisors
Állampusztai
interjúk

8

Tragédia Haitin
Anagyvilághírei

9

**Sajtó-
kapcsolatok**
A börtön és a média

11

Dobosok a szombathelyi börtönben

Hatalmas üvöltés, majd óriási dübörgés hallatszott a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet színházterméből, de egy börtönőr sem mozdult. Az Ataru ütőegyüttes egyórás előadásával varázsolta el a 160 fős közönséget.

A szombathelyi Savaria Karneválon figyelt fel egy bírónő az Ataru ütőegyüttesre, s miután kiderült, hogy a csapat művészeti vezetője régi ismerőse, eszébe jutott, hogy a börtönben is felléphetnének. Úgy gondolta, az az energia, lüktetés, amit a csapat képvisel, jól hasznosulhatna az elítéltek körében. Januárban valóra is vált a terv.

A koncert előtti dobcipelés, a felszerelés mozgatása komoly fizikai munkát igényelt, de mind ez semmi volt ahhoz képest, amit a 11 tagú együttes ezután produkált a színházteremben. Ez a fajta Japánból eredő dobolás rendkívül megterhelő, óriási erő kifejtés kell hozzá. Az elítéltek jobban ráéreztek a dobosó ízére, ritmusra jártak a lábak és a kezek. A számok végén mind hosszabb és erősebb lett a taps.

A koncert végeztével a fogvatartottak kérdezhettek is a dobművészekről. Leginkább arra voltak kíváncsiak, hogy a tagok a dobolásból élnek-e (nem), mennyit gyakorolnak (minimum heti két alkalommal), hogyan edzenek a dobolásra (futnak is a dobolás mellett), miért pont a japán kultúra mellett döntöttek...

A kérdézőkördésből azután beszélgetés lett, ahol szóba került, mennyire másként látják a japánok a világ folyását és mennyit tanulhatnak tőlük. Vörös Emil, az együttes vezetője beszélt arról, hogy Japánban az idős embereket tisztelet övezi, és van, aki már negyven éve ugyanabban az együttesben zenél. Kérdésre adott válaszból megtudtuk, hogy eddig nem történt komoly baleset elszállt ütő miatt. Nem kellett újravakolni a mennyezetet, és eddig összesen csak egy embert talált el az ütő, de az is csapattag volt. Igaz, már nincs az együttesrel. (Nagy nevetés a teremben.) Egy nagyon izmos elítélt arra volt kíváncsi, vajon nyugtat-e a dobolás? „Miért, idegesnek látszom?” – kérdezett vissza a vezető dobjára támaszkodva...

■ Az Ataru és a japán dobok

– Mi kulturális misszióknak tekintjük ezt a fellépést. Ha a minket néző, hallgató 160 elítélt közül csak egynek megváltoztattuk a gondolkodását, akkor már nyert ügyünk van. Volt közülünk, aki kicsit tartott a fellépéstől. Ám amikor az első szám alatt az első sorban egy megtermett ember azt mondta a melléte ülőnek: ez jól, mindenki megnyugodott. Ennyit én még nem beszéltem koncert után, mint most. Tetszett, hogy kérdeztek, és hogy jókat kérdeztek – mondta el a börtön folyosóján az Ataru 38 éves művészeti vezetője.

A csapat 2006-ban alakult Kőszegen. Miután elvállaltak egy japán dobos darabot, annyira megtetszett nekik ez a fajta zene, hogy erre indultak tovább, ezt fejlesztik. Hazánkban rajtuk kívül még egy csapat van, aki ezt az utat választotta. A hangszerek ugyanolyanok, mintha Japánból hozták volna őket, de mind itthon készült, Magyarországon, pontosabban Kőszegen. Gondos másolatokról van szó, ami precíz munka eredménye és Vörös Emil kezét, kitartását dicséri.

Táncos Mihály, nyugat.hu

Mozgással a stressz ellen Tökölön

Rab Sándor mozgásterapeuta, az RS Testkultúra Sportegyesület vezetője 2010 első hetében kereste meg a Fiatalokorúak Büntetés-végrehajtási Intézetét egy újfajta mozgásterápiára, az Air-Bo alkalmazásának lehetőségével. Az első foglalkozások ez év januárjának közepén indultak el a fiatalok jogerős, valamint az előzetesen letartóztatott fogvatartottak részvételével.

Rab Sándor célja, hogy a több mint három évtizedes, a sportmozgások oktatásának terén szerzett tapasztalatait megoszthassa mindazokkal, akik olyan speciális közegekben dolgoznak, tanulnak és élnek mindennapjaikat, ahol a szervezett mozgásra, a felgyógyulásra, a mentális kikapcsolódásra csak nagyon kevés lehetőségük van. Ebben a helyzetben nagyon is alkalmas mozgás a tréner által kifejlesztett mozgássor, az Air-Bo. Ez egy teljesen újszerű sportmozgás, amely rövid, modulokra épülő mozgásanyagával harmonikus egységet képes teremteni a testben és a lélekben. A gyakorlatok csoportos mozgásokra épülnek, így a mozgás regeneráló ereje mellett erősíti a csoport összetartását. A csoportos fizikai regenerálódás, a rekreáció mellett el nem hanyagolható pozitív hatása és célja a mentális stresszoldás is. Az Air-Bo mint feszültségoldó, rekreációs sportprogram leginkább közép és hosszú távon fejtheti ki hatását. A Fiatalokorúak Büntetés-végrehajtási Intézetében jelenleg hetente tartanak foglalkozásokat több csoportnak is, átlagosan 50-60 fő részvételével. A résztvevők egy könnyű nádpálca segítségével végzik a szervezet számára nem megterhelő mozgásokat, illetve a különböző légyógy gyakorlatokat. Az első foglalkozások után elmondható, hogy az egyenként 20-25 perces programok egyre népszerűbbek a fiatalokorú fogvatartottak között. Remélhetően néhány hónap múlva már a programban részt vevő fogvatartottak látványosan javuló mentális és fizikai állapotáról is be tudunk számolni.

KISORSOLTUK A NYERTESEKET

Ahogy előző számunkban ígértük, január 26-án kisorsoltuk a Börtönújság karácsonyi számában közölt nyereményjáték helyes megfejtői közül azt a három szerencsés nyertest, akik hamarosan hozzájutnak az ötezer forint értékű ajándécsomaghoz. A sorsoláson az újság szerkesztője mellett részt vett és a sorsolás hitelességét garantálta Csóti András, az országos parancsnok stratégiai és koordinációs helyettese.

A megadott határidőig összesen 644 megfejtés érkezett, melyből 466 volt helyes, 178-at sajnos nem tudtunk elfogadni.

Tipikus hiba volt, hogy a gyulai intézet karácsonyi menüjének a töltött káposztát jelölték be az illatos gombával töltött sertésszelet

helyett, de ami meglepőbb, hogy sokan nem tudták, hány alkalommal kaphat egy evsz-es eltávozást egy hónapban. Hát most eláruljuk: maximum négy alkalommal.

A javítás során örömmel fedeztük fel a közösségi szellemet is munkájukban, egy közösségből láthatóan egyforma megfejtések érkeztek. Ám ez azzal is járt, ha egyvalaki elnézte a megfejtést, ott az egész csapat rontott. A legtöbb megfejtés Debrecenből és Székesfehérvárról érkezett. Minden megfejtést köszönünk!

Gratulálunk a három szerencsés nyertesnek:

Czakó János (FE-0194), Hajdú-Bihar Megyei Bv. Intézet
Farkas Olivér (ET-1960), Fővárosi Bv. Intézet, III. objektum
Varga Sándor (KC-1131), Békés Megyei Bv. Intézet

Az ajándécsomag

N. Cs. fogvatartott levele szerkesztőségünknek

Milyen is a karácsony a Fővárosi Bv. Intézet I-es objektumában, az empátia jegyében? Megmondom férfiasan, kicsit félttem ettől a karácsonytól. Szeretteimtől távol, bezárva nem tudtam elképzelni, hogy a lelkeket mennyire viseli meg az „egyedülállt”. Most már elmondhatom, hogy kár volt aggódnom, hiszen ebben az intézetben nevelőink, a vezetői állomány mindent megtettek annak érdekében, hogy minél jobban eltereljék figyelmünket a magányról, a távollét fájó érzéséről. Persze mindehhez kellett egy nagyfokú empátia is, hiszen ez volt az alapja az ünnepnapokra összeállított rendezvényeknek. A karácsonyi program az intézet kultúrscsoportjának műsorával kezdődött, majd ünnepi istentisztelet volt. (Én azon szerencsések közé tartozom, akiknek lehetőségük volt a börtön falain belüli szentgyónásra is.) Ezek után nap mint nap más és más program került megrendezésre. Meglepetésként a zárkák 24-én megajándékozták egymást egy-egy saját készítésű aprósággal. Ezek az apróságnak tűnő dolgok (pl. kókuszgolyó, üdvözlőlap) telis-tele volt szeretettel. Szinte mint a kisgyerekek, úgy vártuk már, hogy ajándékainkat átadhassuk. Persze nem maradtak el a már hagyományos sakk-, römi-, asztalitenisz-vetélkedők sem, viszont idén már általános műveltségi vetélkedőt is rendeztünk.

Szintén verseny keretei között mértük meg, hogy közülünk ki tud többet a Bibliáról. Sokan szembesültünk azzal, hogy ezen a téren is van mit bepótolnunk. Külön érdekessége volt a programoknak, hogy a fogvatartotti létszám igen jelentős része aktivizálta magát úgy, hogy a helyezettek számára nem volt semmiféle díj vagy dicséret, itt valóban a részvétel volt a fontos és nem az elért eredmény!

Színesítették még a napokat, hogy a kápolnában filmvetítésen is részt lehetett venni. Sorolhatnék még sok különlegességet, de igazán azért ragadtam tollat, hogy fogvatartottként itt köszönjem meg azt a tudatos odafigyelést, amit kaptunk annak érdekében, hogy az ünnepek – börtön szlenggel mondva – ne „recsegéssel” teljenek el. Beszélgetve rabtársaimmal közös és egyértelmű volt a vélemény, hogy amúgy is törött lelkünkre gyógyír volt a nevelők részéről (Kővágó Adél főhadnagy) ajándékozott sok színes program megszervezése, engedélyeztetése. Végezetül Hioszi Tatiósz görög költőt idézném ajándéku, elgondolkoztatásul mindenkinek a szeretet ünnepén. „A kincset belül keresd. Amit a szemed lát, a világ ezernyi csodája. Bensődbe engedve te adsz valódi életet számára.” Ezt üzenjük neki, neked és mindenkinek: kincs az élet, melynek legnagyobb kincse a szeretet.

Autók, labdák, hegymászók

2010 eleje leginkább a két híres raliverseny, a futsal- és a kézilabda-Eb miatt volt hangos a sport világában. Hallottunk egy fantasztikus emberi cselekedetről is. A Mount Everest magyar meghódítója, Eröss Zsolt egy hegymászás során súlyos sérülést szenvedett. Eröss nem adja fel, amputált lábbal, protézissel már az újabb túrákon gondolkodik.

A foci reneszánszának egyik érdekes vetülete a futsal. A teremben játszott, négy plusz egyes játék Dél-Amerikában, azon belül is leginkább Brazíliában szerzett híveket. Talán ennek ittuk meg a levét a Papp László Sportarénában, az Eb első magyar meccsén. *Kozma Mihály* csapata a brazilokkal teletömött Azerbajdzsánnal találkozott. A telt házas meccsen kiderült, hogy a szovjet utódállam kiválóan igazolt: az „azeri–brazil vegyes” 3-1-re kivégezte a magyar csapatot. A nagy csalódás után minden adott volt ahhoz, hogy a fiúk talpra álljanak, és a csehek ellen kijavítsák a hibákat. Egy félidő, vagyis húsz perc alatt úgy tűnt, a srácok tanultak a pofonból: a futsalosaink 4-0-ra húztak el, elsősorban *Dróth* és *Gyurcsányi* vezérletével. A gondok ott kezdődtek, mikor a csehek minden mindegy alapon, kockáztatva lehívták kapusukat, hogy eggyel több mezőnyjátékosal támadhassanak. Sikerült... tizenkilenc másodperccel a lefújás előtt lőtték be a győztes gólt. 0-4-ről ők nyertek 6-5-re. Hétezer búskomor magyar szurkoló baktatott hazafelé az Arénából. Ennél azért ők is többre vágytak.

■ A kézilabda-Eb sem sikerült

Senki nem értette, a Bécsújhelyen tomboló szurkolók végképp nem, hogy mi történhetett három nap alatt férfi kézéseinkkel. Január 19-én világra szóló bravúrral döntetlent „kényszerítettek ki” a sportág braziljaiból, az olimpiai és világbajnok franciákból. A sikert kicsit árnyalja ugyan, hogy a vége előtt négy perccel még vezettünk (nem is egy góllal), de az egy pont mindenképpen további reményeket táplált a magyar szurkolókban.

A franciák elleni „majdnem csoda” után a spanyolok szinte átrohantak a magyar válogatotton. A 34-25-ös vereségnél sokkal jobban fáj mindenkinek, hogy a magyar-spanyol állampolgárság között vívódó *Nagy Lászlót* nélkülöző csapat teljesen kilátástalan, lassú és ritmus-talan kézilabdával rukkolt elő. Többen bíztak abban, hogy a csehek elleni mindent eldöntő (a csoportból három csapat jutott tovább a középdöntőbe) meccsre valahogy összeszedi magát *Csoknyai István* szövetségi kapitány gárdája. Nos... a csehek két világklasszisa, *Jicha* és *Filip* összesen huszonhat gólt dobott, csak eggyel kevesebbet, mint a teljes magyar válogatott együttvéve. A hétgólos különbségű vereségnél fájóbb, hogy a francia csodának nyoma sem volt, az átlövők mintha nem is lettek volna, a szélsők is „pihentek”. Az egy szem *Fazekas Nándor* kapusteljesítményét emelték ki a szakértők.

■ Dakar, Bamako

Január elején kezdődött a világ legnagyobb raliversenye, a Dakar. Összesen 362 jármű gurult fel a rajtpódiumra Buenos Airesben és vágott neki a Dakar távjának: 151 motor, 25 quad, 134 autó és 52 kamion. Az útvonal épp az ellenkező irányú volt, mint 2009-ben. Idén északon lépték át a chilei határt és tartottak dél felé a versenyzők. Az argentin pampákat az utolsó napokon kellett átszelniük a versenyzőknek, úgy érték el Buenos Airest, amely egyben a befutó is volt.

A magyar színeket *Szalai Balázs* ezúttal szurkolóként képviselte a helyszínen. A szerbiai magyar *Saghmeiser Gábor* a KTM nyergében viszont beért a célba, 49. lett, ezzel összetettben az 59. helyen végzett. Ezúton is gratulálunk kitarására!

A nagymotorok másik dzsemborija Afrikában zajlik. A Budapestről indult raliverseny, a Bamako befutója január 29-én volt a marokkói Agadirban. Bőgték a motorok, több, mint kétszáz – köztük több magyar versenyző nyomta a gázt a marokkói befutóig. A magyar alapítású versenyt *Tempfli László* és csapata nyerte.

■ Hegymászóbalesetből áll talpra

Eröss Zsolt, a Mount Everestet is meghódító magyar hegymászó egy szlovákiai túrázás során nagyon szerencsétlenül járt. A társaival a Magas-Tátrában túrázó sportembert elsodorta egy lavina a szlovákiai hegyekben. A Péterfi Sándor Kórházban *Eröss* hegymászó karrierje miatt inkább azt választotta, hogy amputálják a lábát. Lábprotézisével hetek múlva kezdhet járásgyakorlatokat. A szakorvosok szerint *Eröss*nek a 8000 méteres csúcsokról sem kell lemondania. Jó esély van arra, hogy a 2010-es őszi mászó-szezonban újabb nyolcezressel gazdagítsa a magyar hegymászást – mondta *Kollár Lajos*, a Magyarok a világ nyolcezressein expedíciósorozat vezetője. *Eröss* Zsolton és kitarásán biztosan nem fog múlni.

Szilágyi László

Kutyaterápia a világban

Azt, hogy az állatok fontos szerepet tölthetnek be az egészségügyi és mentális rehabilitációban, már régen tudjuk: Angliában már 1792-ben használtak terápiás célra állatokat. Azt azonban csak nemrég ismerték fel, hogy milyen közvetlen gyógyító hatással lehet egy állat közelsége, illetve az a feladat, hogy valakiről gondoskodjunk.

Az első ilyen programot egy Domonkos-rendi apáca, *Pauline Quinn* nővér indította 1981-ben Washington államban, ahol a fogvatartottak mozgássérültek részére képeztek ki menhelyekről származó kutyákat.

A program annyira sikeres lett, hogy ma az Egyesült Államokban több ezer intézményben működik ilyen vagy hasonló kiképzés, s az ország egyik legsikeresebb rehabilitációs programjává vált. A nővér által alapított jótékony-sági szervezet, a „Pathways to Hope” (A remény útjai) ma már nemzetközi tevékenységet is végez: nemrég Japánban indítottak el cellakutyaprogramot, és már Olaszországban és Új-Zélandon is sikeresen működik.

„Évekkel ezelőtt az volt az álmom, hogy valami olyasmit csináljak, amivel az embereken és hűséges társainkon, a kutyákon egyaránt tudok segíteni. Pénz és eszközök nélkül kezdtem el megvalósítani álmomat, és boldog vagyok, hogy nem adtam fel” – írja a nővér internetes naplójában, amelyet az egyre sikeresebb programról vezet. Egy fogvatartott, *Robert Smith*, Dixie kutya gazdája meséli: „Most már nagyon szeret játszani. Az elején bátortalan volt, de most már mindenkivel szívesen játszik. Nagyon sokat segített nekem Dixie, általa újra magamra találtam, arra az emberre, aki még a börtönbe kerülésem előtt voltam.” Egy segítő önkéntes, *Ina Benge* pedig így mesél a programról: „Meváltozott a légkör a börtönben, amióta itt vannak a kutyák. Valahogy barátságosabbak lettek egymással az emberek, sokkal kevesebb az erőszak. Jót tesz a fogvatartottaknak, hogy felelősséget kell vállalniuk egy állatért.”

Három fő céllal képeznek kutyákat Amerikában: vakvezető, siketeket és nagyothallókat segítő, valamint mozgássérültek segítő kutyákat. A programok hasonlóan működnek a hazához: menhelyről, altatás elől megmentett kiskutyákat visznek különböző büntetés-végrehajtási intézetekbe, ahol a fogvatartottak egy éven keresztül képezik ki őket.

Az egyik legsikeresebb program, ami a *Kiskutyák rácsok mögött* (Puppies Behind Bars) nevet viseli, New Yorkban működik. Olyan sikeres lett, hogy Amerika televíziós nagyszonyja, *Oprah Winfrey* is bemutatta egyik műsorában: ellátogatott a börtönbe, ahová *Glenn Close* is elkísérte. Itt egy életfogytig tartó büntetését töltő rabbal találkoztak, aki a negyedik kutya kiképzésénél tartott.

A Kiskutyák rácsok mögött programban a képzés után a kiképzett kutyák 87 százaléka talál gazdára. Minimum egy évig vannak az állatok a fogvatartottnál, akik, mielőtt elkezdik velük a munkát, maguk is megtanulják a kutyatartás és kiképzés alapvető ismerveit. Az itteni kutyák nemcsak a börtönben élnek, hétfévenként helyi önkéntes családokhoz költöznek, hogy a kinti életet is megtapasztalják.

Egy virginiai szervezet speciális módszert dolgozott ki a cellakutyaképzéshez. Itt a program vezetője maga választja ki azokat a fogvatartottakat, akik részt vehetnek a munkában. Ha valaki családon belüli erőszakot követett el, azonnal kizárják a résztvevők közül. Azok a rabok, akik kiskutyát kapnak, egy éven keresztül képzésen vesznek részt, így eleve csak olyanok jelentkezhetnek, akiknek minimum két évük van még hátra a büntetésből. A szerencsés kiválasztottak a börtönnek egy külön szárnyában lakhatnak, ahol egész nap együtt vannak a kutyákkal, ők etetik, fürdetik azokat. Ráadásul minden kutyával töltött munkaóráért 35 centes fizetést is kapnak, ami messze a legmagasabb összeg a börtönben kapott munkabérek közül. Csoportos foglalkozásokon beszélnek meg a kiképzés fejleményeit és a felmerülő gondokat, így szociális képességeik is sokat javulnak.

De nemcsak a kutyákat kiképzők járnak jól a programmal – minden fogvatartott életében változást hozott ez a lehetőség. A rabok séta közben igyekeznek az épület azon szárnya felé pillantani, ahol a kiképzés zajlik, minden rab tudja a kutyák nevét, és napi szóbeszéd tárgya fejlődésük.

Az egyik fogvatartott mesélte, hogy neki a kutyákkal folytatott munka abban segített, hogy az emberekkel jobban kommunikál, és sokkal kevésbé stresszes. Volt, aki arról számolt be, hogy a program napfényt és mosolygást hozott börtönbeli életébe, és segített a benti érzelmeivel megbirkózni. Leginkább azoknak nagy segítség a program, akik más rehabilitációs programokon elbuktak – az anonim alkoholista vagy egyéb drogrehabilitációs programok nem segítettek rajtuk. „Amióta velem van a kutya, én tiszta vagyok. Ahogy a kutyák fejlődnek, mi is velük együtt fejlődünk” – mesélte egy rab.

Papp Bojana

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: **Dr. Kökényesi Antal** bv. altábornagy, országos parancsnok • Főszerkesztő: **Szalai Tímea**

Felelős szerkesztő: **Mészáros Zita**, PResolver Communications • Fotó: **Apró Andrea és archív**

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: **BVOP Sajtóiroda**, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: **+36/1/301-8424, -25** • E-mail: **sajto@bv.gov.hu** • Nyomdai előkészítés: **Vividfour Stúdió**

Nyomda: **Duna-Mix Kft.**, 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

Kutyák, deguk és egyéb állatfajták

Hozzászokni a dicsérethez, megtanulni az erőszakmentes akaratérvényesítést, megtanulni, hogy ne vegyék el a másét, és elhinni, hogy a kutyákhoz hasonlóan egyszer ők is visszatálnak a társadalomba - ezt várják a szirmabesenyői fiatalok börtönében indult kísérleti programtól. Megnéztünk egy foglalkozást.

Bogi, Énekes, Néró, Virág és Pörgönc hetente egyszer, két óra jelenik meg a szirmabesenyői Fiatalokúak Regionális Büntetés-végrehajtási Intézetében. A közepes termetű, fekete vagy tarka keverék kutyák a Miskolci Állatsegítő Alapítvány menhelyéről érkeznek a nagyvárostól néhány kilométerre eső börtönbe. Rájuk épül a december végén indult, a térségben egyedülálló kísérleti program. A program lényege, hogy a rabok kiképzik a gazdátlan állatokat, a szófogadásra szoktatott kutyákat így már könnyebb lesz később örökbe adni. A tervek szerint hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő, rászoruló gyerekeket nevelő családokhoz kerülnek majd. A fogvatartottaknak azt hangsúlyozzák, hogy ez társadalmi jóvátétel, segítség a gyerekeknek és a kutyáknak, de a programtól emellett azt is várják, hogy a kutyát nevelő rabok személyisége is változásnak indul – magyarázza *Szitka Szabolcs* alezredes, az intézet igazgatóhelyettese.

Öt fiatalot kísérnek be az örök a börtön tágas tornatermébe a péntek délelőtti foglalkozásra. Egyikük sem kimondottan erős testalkatú, többükön kissé lötyög a bő nadrág, a halványzöld rabruha, mégis nagyobbak mutatja őket a testtartásuk, a terpesz, a kihúzott váll.

„Hasonló sorsok találkoznak”

Ők a börtön legproblémásabb fogvatartottjai, ahogy a fogvatartottak egymást közt mondják, „a menők” – mondja róluk az igazgatóhelyettes. Szirmabesenyőn 14 és 21 év közötti fiúkat tartanak fogva, többségüket erőszakos bűncselekmény - körülbelül 70 százalékban rablás - miatt. Ez az arány érvényes a programba választott öt fiúra is, de ők odabent is követtek már el erőszakos bűncselekményeket társaik sérelmére. Komoly beilleszkedési zavarokkal küzdenek, nem tudják kezelni az agressziójukat.

Amikor beléptek az intézetbe, tudatosan választott marginális pozíciót, szerepet vettek fel. „Én bűnöző vagyok, és nem vagyok hajlandó elfogadni a társadalom normarendszerét” – az igazgatóhelyettes szerint így gondolkodtak magukról. „Volt, aki azt mondta: én bűnöző vagyok, bánjanak velem bűnözőként. Akkor veszem észre, hogy változott, amikor ez a szerep kezd leolvadni róla” – tette hozzá. „Hasonló sorsok találkoznak. Ahogy a kutya kivetett, kiűzött, úgy a gyerek is kiszorult a társadalomból.”

„Fúj” helyett: „nem a tied”

A kétórás foglalkozás alatt a fiúk csöndesek, fegyelmezetten követik *Palágyi András* kutyakiképző utasításait, aki társadalmi munkában tanítja őket. A kutyák már tudnak ülni, feküdni, pacsit adni. Most főként az élelem-megtagadást gyakorolják, meg kell tanulniuk, hogy a gazda engedélye nélkül nem ehetik meg a földön talált ételt. A hagyományos parancsszó erre a helyzetre a „fúj”, de a fogvatartottaknak mást tanítanak. Náluk a vezényszó: „Nem a tied.” Az igazgatóhelyettes szerint ennek a parancsnak a fogvatartottak számára is van üzenete.

A fiúk egyesével vezetnek keresztül a tornatermen kutyájukat, szorosan a közepén földre tett eledel mellett. A kutyák többsége megtorpan, hajolna az ételért, de a rabok szorosan fogják őket, és rájuk kiabálnak: „Nem a tied.” Majd gyorsan továbbvezetik őket, és néhány lépéssel arrébb jutalomfalatkákat halásznak elő a zsebükből, meg is simogatják az állatokat.

A kiképzés során alapkövetelmény a teljes erőszakmentesség, kizárólag pozitív megerősítéssel próbálnak hatni a kutyákra. Az igazgatóhelyettes szerint így a fogvatartottak megtanulják, milyen érzés, ha valaki nem engedelmeskedik nekik, és nem lehet agresszió a válasz. Ez az ötödik foglalkozás. A kiképzők szerint a fiúk most már automatikusan nyúlnak a jutalomfalatokért, „régebben volt még rángatás, de már egyáltalán nincs”. Kezdetben, ha nem sikerült valami, a rabok türelmetlenek voltak, hamar feladták, de időközben megjelent köztük a versenyszellem, az érzés, hogy „megmutatom, én is tudom ezt” – mesélik a kiképzők.

Most is meggyűlik a baja a kutyájával az egyik rabnak, lelemaradoznak. A fiú ilyenkor türelmesen az állat mellé guggol, lehajol hozzá, simogatja, ismételteti neki a parancsszavakat. A kiképző minden sikeres próbálkozást hangosan megdicsér.

„Gyári omegák kellettek”

A kutyákat gondosan választották ki a közel kétszáz menhelyi kutya közül. A Miskolci Állatsegítő Alapítvány kiképzői, akik blogot is vezetnek a program történéseiről, azt mondják: olyan kutyákat kerestek, akik „gyári omegák”, vagyis nem törekszenek domináns szerepre, kifejezetten szelídek. Szempont volt az is, hogy ne legyenek annyira szépek, mert a szép kutyák könnyebben találhatnak gazdára, a kutyák pedig nem örökbe fogadhatók, amíg tart a program.

Az egyik kiválasztott kutyát így is le kellett cserélni. A kiképzők blogja szerint azért, mert „a ketrec, az utazás, a tornaterem mint ismeretlen környezet és az ismeretlen emberek olyan szintű „sokkot” okoztak nála, hogy megmozdítani sem lehetett”. A behozott öt kutya közül a rabok maguk választhatták ki a sajátjukat, neveket is ők adhattak nekik. Csak az volt a kikötés, hogy olyan nevet válasszanak, amelyet a későbbi gazdák, a gyerekek is meg tudnak tartani.

A foglalkozás helyszínének tudatosan szemelték ki a tornatermet az udvar helyett, és nem csak a hideg miatt. Az igazgatóhelyettes szerint így próbálják elzárni a résztvevőket a kíváncsi szemek elől, hogy kevés inger érje őket. A fiúk „ridegnek, keménynek mutatják magukat, mégis őszinte érzelmeik vannak az állatok iránt” – mondja az alezredes.

A programban részt vevő fiúk egyébként is elkülönítve élnek a többi rabtól Szirmabesenyőn egy úgynevezett gyógyító-nevelő körletben, ahol hét-nyolc fő az átlaglétszám. A körletben van imaszoba, konditerem, tévé és egy élővilágszoba.

Deguk és Lincoln

„Minta nem is börtön lenne, hanem egy erdő” – mondja a szobáról Szitka Szabolcs. Az erdőt egy nagy falrészlet betakaró, óriási poszter és növények jelenti. A szobában olyan kisállatok laknak, amelyekről a fogvatartottaknak kell gondoskodniuk. A poszter előtti, dróttal elkerített, körülbelül egy méter széles terület a madaraké. A körlet nevelője szerint ezt a részt nem szeretik takarítani a rabok, mert ha bemennek, nyomasztja őket a szűk tér, a rács.

A szoba túloldalán akváriumban apró halak úszkálnak, középen pedig hatalmas terrárium áll, ez a deguk birodalma. A mókuskereket pörgető, izgága, de barátságos rágcsálók az igazgatóhelyettes szerint nem csak a fogvatartottak kedvencei, a személyi állomány tagjai is sokat időznek náluk. A fiatalok számára a nevelő határozza meg, mikor mehetnek be az élővilágszobába. A játék, a takarítás, az etetés több órán át is eltarthat. „Itt a gondoskodás a kulcs, hogy a fogvatartott megtanuljon felelősséget vállalni” – mondja az igazgatóhelyettes, aki szerint ezt a fiatalok megtisztelő feladatként élik meg.

A gyógyító-nevelő körlet lakói több más programban is részt vesznek. Munkaterápiaként például korábban a Bükk turistaútjait tisztították meg a szeméttől. Bábterápiát is tartanak nekik: ők maguk készítik el a bábokat és a díszleteket is. Mindenki maga döntheti el, milyen bábót készít: van ördög, cigánylány, cowboy, és van egy figura, amelyik Abraham Lincoln egykori amerikai elnököt mintázza. Az igazgatóhelyettes szerint készítőjének apja még a gyerekkorában Amerikába ment a családját elhagyva. A báb szerinte a fiú apja utáni vágyódását és azt a reményt testesíti meg, hogy az apából nagy ember lett a tengerentúlon.

Tavaly év elején, még a program előtt kezdődött egy másik állatos program is a TETRA 2002 Alapítvány segítségével. Annak egy-egy konkrét személyiségjegy fejlesztése a célja. Egy 17 éves fiúval például az volt a probléma, hogy amint közösségbe került, azonnal konfliktushelyzetbe keveredett. A kutyaterápiával azt akarták elérni nála, hogy megtanuljon elfogadni másokat. Kapott egy jól képzett, profi kutyát: félre kellett vonulnia vele és megtanítani egy gyakorlatsorra, majd előadni a mutatványt a többieknek. A feladat sikerült, a nézők üdvözlésben törtek ki, a fiú pedig nem akarta elhinni, hogy őt ünneplik – idézi fel az igazgatóhelyettes. A fiúnak a gyakorlat végén meg kellett volna dicsérenie a kutyát, de ez nem ment. Kiderült, hogy nem tudta, hogyan kell valakit megdicséreni.

A börtönélet felülírhatja a programok emlékeit

A programot hosszú távra tervezik, de rövidebb, három hónapos szakaszokból épülne föl, ennyi időbe telik ugyanis egy kutya kiképzése. Egyelőre azért öt fogvatartottat vontak be, mert ez a szám az optimális a kutyák szállítása szempontjából: ennyi állat fér bele a kombiba. Ha véget ér az első szakasz, új kutyákat hoznak az öt fiúnak, és a tervek szerint talán újabb fogvatartottak is csatlakozhatnak.

Janecskó Katalin, origo.hu

„Buta ember, aki itt barátokat keres”

– Nekem a börtön már csak mellékbüntetés – mondja a halálos közúti baleset okozásáért elítélt férfi. – Nem tűnt nagyak a lebukás veszélye – emlékezik vissza az ÁFA-csaláson kapott vámos. – Dolgozunk, beszélgetünk, sakkozunk, úgyhogy telik az idő – tekint előre a család miatt ülő lemezlovos. Három állampusztai elítélt beszél bűnös múltjáról, benti életéről és szabadulás utáni terveiről.

Húsz évig diszkózott, most ő a zeneszakkör technikusa. A jól megtermett, középkorú férfi csalásért három és fél évet kapott. „21 millió volt a kárérték. Közvetítő szerepet vállaltam a céggel egy másik társaság és a nagykereskedők között, aztán ez a másik cég eltűnt, adósságai viszont rajtam maradtak. Könnyelmű voltam, ellenőriznem kellett volna őket, és amikor sejtettem, hogy nem lesz minden rendben, akkor sem szálltam ki. Büntetlen előéletüként három év hat hónapot kaptam – ezt nem érzem teljesen jogosnak, de mindegy, túl kell élni” – idézi fel a múltat, és tekint egyben a jövőbe az lemezlovos. T. ugyanis hosszú éveken keresztül pörgette a lemezeket pesti és balatoni diszkókban. Noha más szinten, de azért a börtönben is kapcsolatban maradt a zenével: jelenleg ő a bv. intézet technikusa, a zeneszakkör oszlopos tagja. „Rendszeresen fellépünk énekes-zenés műsorokkal, nemcsak itt Állampusztán, hanem Kalocsán, Solton is” – villantja fel, milyen turnéra van lehetősége egy börtönbandának. Emellett élelmiszer-raktárosként is elfoglalja magát, „egyébként pedig beszélgetünk, sakkozunk, így telik az idő” – vázolja napirendjét. Abban bízik, hogy egy év múlva kedvezményrel szabadul, akkor újra vállalkozásba akar kezdeni – de az is lehet, hogy visszatér a diszkók világába.

■ Hozza-viszi a könyveket a többi elítéltnak

A zömök harmincas férfi azt mondja, szólítsam Könyvtárosnak. Mert ő a börtön könyvtárosa. Felveszi a rendelést, és leszállítja a kért könyveket. „A kalandregények és a krimik, Wilbur Smith és Ken Follett könyvei a legnépszerűbbek. Én inkább történelmi témájú könyveket olvasok, ókorról, középkorról” – jelenti ki a börtönbibliotéka kezelője. Ő 2008 májusától van benn, és ez év augusztusig marad. És hogy miért?

„Az ukrán határon voltam vámos, és hát... lebukunk ÁFA-csaláson. Összesen heten. Vagyis egyikünk bukott le, ő aztán elindította a lavinát” – mondja mosolyogva. Kérdezem, érdemes volt belemenni? „Nehéz kérdés, mit jó ilyenkor mondani?” – kérdez vissza, majd hozzáteszi, láthatóan őszintén: „más volt benne lenni az egészben, akkor nem gondoltunk arra, hogy le is bukhatunk. Nem tűnt veszélyesnek a dolog. Ilyenkor persze, ha már súlyos hónapokat leült az ember, akkor azt mondja, hogy a francba, kellett ez nekem?” Ráadásul a házassága is ráment, elvált a feleségétől. „Három év telt el az előzetes és a börtön között, ebben a bizonytalan időszakban már nem akart társam lenni. Hogy megértettem-e az ő álláspontját? Abszolút nem. Hiszen a család anyagi előnyeit is együtt élveztük, éppen ezért úgy gondoltam, a rosszban is ki kellett volna mellettem tartania.” Könyvtárosnak is vannak tervei a szabad életre: vámos tapasztalatait hasznosítva export-import ügyintézőként tudná elképzelni magát.

■ Állapotos menyasszonyát veszítette el

A három elítélt közül a leghosszabb büntetés Viktoré. Négy évet kapott halálos közúti baleset okozásáért. De mint mondja, számára a börtön csak mellékbüntetés. Itt van, mert itt kell lennie, hiszen a bíróság elítélte – de ő más raboktól eltérően a kinti világban sem lenne boldogabb, ott sem találná a helyét. Hiszen terhes menyasszonyát és barátját veszítette el egy tragikus tavaszi estén... „Lassan hat éve, 2004 áprilisában történt Budapesten... aztán költöztem össze Andreával. Barátom felhívott, hogy menjek el érte, mert berúgott. Én egy sört ittam. Párom velem jött, hogy ne legyek egyedül. Felvettük a barátomat, elindultunk. Hátral ül, a két ülés között. Részeg volt. Aztán egyszer csak rám kiáltott, és elrántotta a kormányt. Egy vasúti híd tartópillérenek ütköztünk. Andrea a helyszínen meghalt. Hét hónapig nem aludtam, szó szerint.” Viktor csendesen, nyugodtan idézi fel a múlt szomorú emlékeit. Mint mondja, nem szokott már erről beszélni, próbálja az egész tragédiát valahogy elcsomagolni magában. „Élni kell tovább... havonta egyszer negyvennyolc órára kimehetek, akkor idős szüleimet látogat meg a Nyírségben. Egyébként itt benn az építőbrigádban dolgozom, ha decemberben szabadulok, akkor szintén az építőiparban akarok vállalkozást elindítani” – tervezi. Magányos típusnak tűnik. Mint mondja, a börtönben vannak kapcsolatok, viszonyok, de ezeket barátságoknak nem nevezné. „Buta ember, aki itt barátokat keres” – fejezi be a beszélgetést.

Hraskó István, Petőfi Népe – Baon.hu

Szörnyű földrengés Haitin

Pusztító, 7-es erősségű földrengés rázta meg Haitit, a karibi szigetországot, Latin-Amerika legszegényebb országát. A fővárost sújtó katasztrófában több mint százezren meghaltak és mintegy másfél millió ember lakása dőlt romba. A természet pusztítását éhínség, betegségek és káosz kísérik. A világ összefogott a haitiak megsegítésére. Mi, magyarok is ott vagyunk, segítünk.

A pusztítás hatalmas volt. A földrengés epicentruma közvetlenül a főváros mellett volt. A kétmillió Port-au-Prince-ben rengeteg épület összeomlott, az utcákon sebesültek, a romok alatt holtak. A földrengés nem válogatott, a szegények viskói mellett a tehetősebbek házai is a földdel lettek egyenlővé. A drámai képsorok láttán megmozdult a világ, a mentőalakulatok, orvosok és élelmiszer-csomagok indultak a romba dőlt országba, hogy munkájukkal és részvételükkel enyhítsék a haiti nép reményvesztett fájalmát. A magyar mentőcsapatok is az elsők között érkeztek Haitira: a Baptista Szeretetszolgálat, a Református Szeretetszolgálat és a magyar kormány által a helyszínre küldött csapat mentőosztagai és orvosai napi 24 órában, szinte háborús körülmények között tették a dolgukat, miközben elképesztő nyomorral, pusztulással és reménytelenséggel kellett szembenéznük. Az emberek gyakran pocsolóvízből vagy szennyezett kutakból ittak, mert a vízvezeték-hálózat is tönkrement. Az utcákon a nappal 40-42 fokos melegben holttestek hevernek, az éhínség és a káosz miatt gyakori a fosztogatás. A rendet amerikai katonák segítségével igyekeznek fenntartani. Az újjáépítés költségeit dollármilliárdokban, idejét években mérik. Minden segítségre szükségük lesz.

Pécs idén Európa kulturális fővárosa

Több neves magyar város vetélkedéséből került ki 2005-ben Pécs győztesen, hogy az Európai Unió Bizottsága 2006. novemberi döntésével elnyerje az Európa Kulturális Fővárosa címet 2010-ben.

Január elején díszbe és fénybe öltözött az ország egyik legszebb tere, a Széchenyi tér, hogy a látványos megnyitőünnepséggel kezdetét vegye a nagyszabású esztendő. A megnyitő látványos táncjátékai felelevenítették Pécs történelmét és bemutatták az itt letelepedő népcsoportokat.

A kulturális főváros címmel Pécs nem kevesebb célt tűzött maga elé, mint azt, hogy képes legyen arra, hogy a főváros mellett a hazai kulturális élet jelentős helyszínévé váljon. Hogy ez sikerüljön, nagy szerep jut mindazoknak, akik messze földre viszik a város és a program jó hírét. A hírvivők pécsi kötődésű, kiemelkedő teljesítményeket felmutató, külföldi ösztöndíjat elnyert középiskolások, egyetemisták és főiskolások, ők itthon és külföldön növelik a program és Pécs ismertségét. A program nagykövetői pedig pécsi kötődésű, ismert és népszerű személyiségek és együttesek: a Pannon Filharmonikusok, a MiZo Pécs 2010 kórusai, Vujity Tvrtko, a Pécsi Vasutas Koncertfűvös Zenekar, valamint a Pécsi Balett. A rengeteg programmal a város is nyertese a megtisztelő címnek: megszépülnek városrészek, közterek, épül a Zsolnay kulturális negyed, a konferencia- és koncertközpont, a nagy kiállítóter, berendezkedik a „Múzeum utca”, épül a Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont.

Áprilisban választunk

Sólyom László köztársasági elnök 2010. április 11-ére kiírta az országgyűlési választások első fordulóját. A második fordulóra két hét múlva, április 25-én kerül sor. Írásunkban a fogvatartottak választási-, és szavazójogával kapcsolatos, legfontosabb tudnivalókat ismertetjük.

Magyarország államformája 1989. október 23. óta alkotmányos parlamentáris képviselői demokrácia, az országgyűlést évente, parlamenti választások során választjuk meg.

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 89. § (1) bek. szerint: „Az a választópolgár, aki a szavazás napján lakcímétől távol, de Magyarország területén tartózkodik, a lakcíme szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől kért igazolással azon település helyi választási irodájának vezetőjétől – vagy a szavazás napján szavazatszám-láló bizottságától – kérheti a névjegyzékbe való felvételét, ahol a szavazás napján tartózkodik.” Az előzetesen letartóztatottak és ideiglenes kényszergyógykezelték, az elzárást, illetőleg a pénzbírságot helyettesítő elzárást töltő elkövetők, valamint a pénzbüntetés, a pénzmellékbüntetés és közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztést töltők gyakorolhatják választójogukat.

A fenti fogvatartottaknak a bv. intézet tájékoztatását követően igazolást kérő lapot kell kitölteniük, amely megküldésre kerül a lakcím szerint illetékes jegyző (polgármesteri hivatal) részére.

Az igazolást kérő lap alapján a jegyző (polgármesteri hivatal) megküldi az előírt igazolást arról, hogy a fogvatartottat kérésére törölték a lakcíme szerinti választói névjegyzékből.

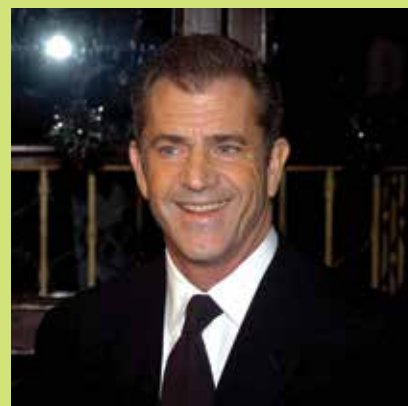
A kapott igazolás alapján a fogvatartottakat felveszik a választói névjegyzékbe, és így a tartózkodási helyükön élhetnek a törvényben biztosított választójogukkal.

Ugyanakkor a megérkezett igazolás ellenére sem vehet részt a választáson az a személy, akit időközben jogerős szabadságvesztésre, illetve kényszergyógykezelésre ítélték.

Börtönbe vonul Mel Gibson

Kiírítik az egyik mexikói börtönt *Mel Gibson* miatt. A filmszínész és rendező a következő filmjét egy mexikói börtönben forgatja majd. A forgatás hamarosan elkezdődik, úgyhogy lassan megkezdik a foglyok elszállítását. Mel Gibson már másodszor forgat Mexikóban, 2006-os *Apocalypso* című filmje is itt készült. „Barátom, Mel itt fog dolgozni hónapokig nálunk” – mondta büszkén a kormányzó, aki bejelentette: a foglyokat időben elviszik az Ignacio Allende börtönből egy hamarosan elkészülő új létesítménybe, hogy Mel Gibson gondtalanul forgathasson. Mel Gibsont sok mexikói őrzi jó emlékezetében, hiszen egymillió dollárt adott a rászorulóknak, amikor 2005-ben hurrikán pusztított a Mexikói-öböl térségében.

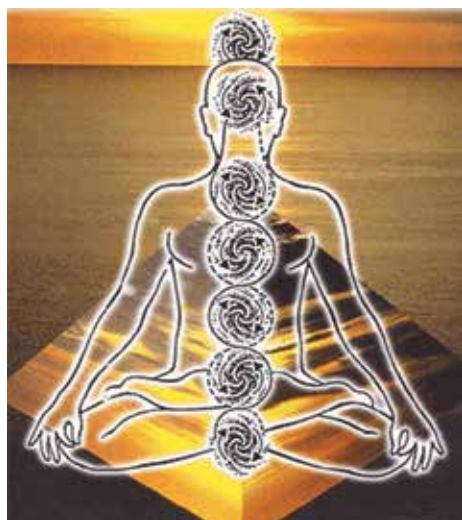
Mel Gibson botrányos magánélete mellett rendezéseivel is indulatokat gerjeszt, ilyen volt például a Názáreti Jézus utolsó 12 órájáról rendezett filmje, *A passió* is, így kíváncsian várhatjuk legújabb rendezését is.

Ártatlanul ült

James Baint egy gyermek megerőszkolásaért és elrablásáért ítélték el, ám egy most elvégzett DNS-teszt bebizonyította, hogy nem ő volt a tettes. 35 év után, nemrég engedték szabadon. Az 54 éves férfi családja megtapsolta a bírót, amikor aláírta a szabadon bocsátási papírt. *Bain* a bíróság előtt azt mondta az újságíróknak, hogy nincs benne harag. „Nem, nem vagyok dühös. Mert van lste-

nem. Hazamegyek a családommal. De kapcsolatban maradok az ügyvédekkel” – mondta a férfi. Baint 1974-ben ítélték el életfogytiglani börtönre. 19 éves volt akkor, és azzal vádolták, hogy elrabolt és megerőszkolt egy 9 éves kislányt. A férfi börtönbe kerülése óta próbálkozott ártatlansága bizonyításával. Végül annak köszönheti igazságának kiderülését, hogy Floridában 2001-től lehetséges újra elővenni a régi ügyeket és DNS-vizsgálatokat végezni velük kapcsolatban.

Jógázó rabok Indiában

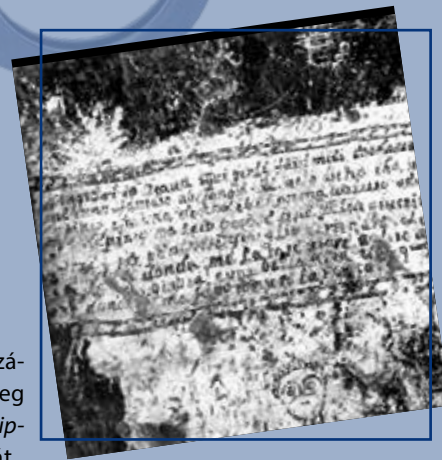
Hamarabb szabadulhatnak a börtönből Indiában a jógázó rabok, abból a megfontolásból, hogy javult önkontrolljuk és gyengült agresszivitásuk. Minden negyedévnyi jógázással 15 napot kurthíthatnak büntetésükön az elítéltek, azaz évi két hónapot, így 1/6-dal csökkenthetik rabságuk idejét. Idő előtti szabadulás jár iskolai tanfolyamokért is, ám csak sikeres, vizsgával igazolt elvégzésük esetén. A kísérleti programban eddig mintegy 400 elítélt jelentkezett jógára és tanfolyamokra. A jóga ősi indiai eredetű testkultúra, célja a test és a lélek spirituális harmóniájának elérése.

500 éves megrázó falírkák egy olasz börtönből

500 éves falírkákat restauráltak az olaszországi Modena közelében lévő Spilamberto öreg tornyának börtönében. A rajzokban egy *Filippo* nevű ember hangzottatta ártatlanságát.

A cellát 1947-ben fedezték fel a régészek a torony rendbehozatalakor, de hosszú ideig nem foglalkoztak vele. Most azonban háromévi elemzés után a történészek, nyelvészek, vegyészek megfejtették a képek üzenetét: az elítélt valóságos képregényt hagyott hátra a falakon.

A történet 1523 és 1547 között esett meg a camerinói hercegségben. Amikor *Giovanni da Varano* herceg pestisben elhunyt, felesége, *Caterina Cybo* kaparintotta meg a hatalmat. Sokan támadták, de mindig sikerült felülkerekednie. Nagyratörő terve volt szembeszegülni a Szentszékkal, és ezt az Urbinóval való egyesüléssel akarta megvalósítani, lánya és Urbino hercege fiának házassága révén. Filippo a hercegnő bizalmasa volt, minden titkok tudója, aki végül elvesztette a kemény asszony kegyeit. A hercegnének rokonai ajánlották a börtön kétszer másfél méteres celláját, amelyben még felállni sem lehetett. Filippo itt raboskodott, halálára várva mesélte el rajzokban szomorú történetét. A kegyetlen hercegnő iránti szerelme azonban soha nem múlt el, amint azt a rajzok mellé vésett versikék is tanúsítják.

Sajtójogi kérdezz-felelek

Mit tegyek, ha olyan családi vagy magánéleti problémám van, amivel szeretnék konkrét tévéműsort vagy más fórumot (újságot, internetes lapot) megkeresni? Semmi akadálya. A bv. törvény azonban szigorúan szabályozza az eljárás rendjét.

A fogvatartott megírja a konkrét levelet az adott újságírónak, műsorvezetőnek (szerkesztőnek, műsornak, újságnak) úgy, hogy egyértelmű legyen a kérés oka, azután ráírja a borítékra a műsor (vagy újság stb.) címét, és lezárás nélkül kiadja azt a nevelőnek. Tehát nem azt kell írni, hogy levelet szeretnék küldeni például a *Joshi Bharat* című műsornak, hanem azt a levelet kell engedélyeztetni, ami már a műsornak szól.

Az intézet elküldi a kérelmet az országos parancsnokhoz, aki törvényi felhatalmazás alapján dönt arról, hogy a nyilatkozattétel engedélyezhető-e vagy sem. Amennyiben igen, úgy a levelet lezárják, és az intézet továbbítja azt a címzettnek.

Fontos! Az országos parancsnok az alábbiak szerint dönt. Amennyiben a véleménynyilvánítás veszélyeztetné a nemzetbiztonságot, államtitkot sértene, vagy az intézet rendjére és biztonságára veszélyes lehet, megtagadhatja a nyilatkozattételt, azaz nem küldhető ki a levél. Előzetesen lévőknél a döntés joga az ügyészé, a vádemelés után pedig a bíróé, ilyenkor az országos parancsnoknak véleménynyilvánítási joga van.

Ha nem küldhető ki a sajtóhoz írt levelem, mit tehetek?

A megtagadásról a fogvatartottat írásban tájékoztatja az országos parancsnokság, amely tartalmazza az ügyészség vagy bíróság elutasító határozatát, illetve végzését. Célszerű a határozatot alaposan átolvasni és átgondolni.

Az átvételt követő 3 munkanapon belül lehet fellebbezni a bv. bíróhoz, amennyiben a határozattal a fogvatartott nem ért egyet.

A bv. bíró megvizsgálja a helyzetet és végzéssel dönt. Ez azonban végleges, tudomásul kell venni, a fellebbezést a törvény kizárja.

Ha megkaptam az engedélyt és elküldtem a sajtónak a levelem, akkor mennyi idő múlva keresnek meg?

Ez csak az adott műsorszerkesztőn vagy újságíróon múlik. Lehet, hogy soha. Ha megtetszik neked a téma, akkor jelentkeznek – néha több hónap múlva – az országos parancsnokság sajtóosztályán, és interjút kérnek a levelet küldő fogvatartottól. Ilyenkor a nevelőn keresztül ismét nyilatkoztatni kell a levél feladóját, hogy aktuális-e

még problémája, és vállalja-e a szereplést. Ehhez a nevelő ad formanyomtatványt.

Szerepelni lehet arc bemutatásával vagy anélkül, illetve név közlésével vagy anélkül. (Megjegyzendő, hogy a sajtót általában az arcát vállaló riportalanyok érdeklik, kitakart arccal inkább nem készítenek riportot.)

Ezután az intézettel egyeztetik az időpontot, és bejönnek riportot készíteni. A nyilatkozattételt az intézet parancsnoka vagy az általa kijelölt személy köteles ellenőrizni.

Nem árt tisztában lenni azzal, hogy az ellenőrzés a nyilatkozó védelmét is szolgálja, hiszen a fogvatartott nem ismeri pontosan jogait, például azt, hogy még riport közben is dönthet úgy, hogy nem vállalja nevét és arcát vagy magát az interjút, nem köteles bűncselekményéről beszélni stb.

Beleszólhatnak abba, hogy én az újságíróval miről beszélgetek? Megszakítható az interjú?

Természetesen. Ha a nyilatkozat során olyan dologról kérdez az újságíró vagy beszél a fogvatartott, melyek nemzetbiztonságot, államtitkot sértene vagy az intézet rendjét, biztonságát veszélyeztethetik, akkor törvényi előírás alapján a beszélgetés megszakítható, a fogvatartottat pedig figyelmeztetni kell arra, hogyha a szabályokat nem tartja be, akkor a közzétételt, azaz a megjelenést az országos parancsnok megtagadja.

Vagyis nem érdemes az ellenőrző személyt megkerülve bizalmaskodni az újságíróval, mivel a riport után az elkészült anyag csak akkor jelenhet meg, ha azt az országos parancsnok látta és engedélyezte.

Ha nem én fordultam a sajtóhoz, mégis megkeresnek, mit tehetek?

Fontos! Nyilatkozni, szerepelni nem kötelező. Ez egyéni döntés kérdése, amiről a fogvatartott saját kezűleg formanyomtatványt tölt ki a nevelőnél, meghatározva a feltételeket és a témát (arc, névvel, arc nélkül, név nélkül, bűncselekményről, bv. intézeti életről, munkáltatásról stb.)

Ha az intézetben rendezvény, ünnepség van, amin fotósok, operatőrök, újságírók vesznek részt, akkor csak azoknak az arca fog szerepelni a híradásokban, akik aláírták azt a formanyomtatványt, amelyben az adott tudósításra vonatkozóan vállalták arcuk bemutatását. A többiek kitakarva, hátulnézetből vagy egyéb fel nem ismerhető módon „tömegként” látszanak csupán.

(Sorozatunkat a következő számban folytatjuk.)

